

1. Означи бројевима од 1 до 5 редослед књижевних језика, којима су се служили Срби од примања хришћанства на првом језику словенске писмености у 9. веку, до данашњег, српског књижевног језика: ___ рускословенски, ___ славеносрпски, ___ старословенски, ___ српскохрватски, ___ српскословенски.
2. Који је српски писац и просветитељ, следећи свој програм за стварање књижевног језика на основи народног, сакупио басне и писао наравоученија? _____
3. Руски, белоруски и украјински језик чине _____ језичку групу (подграну).
(Допуни!)
4. Штокавско наречје се одликује тројаким изговором гласа „јат”. У стандардном језику прихваћен је: а) ијекавски изговор, б) икавски изговор, в) екавски изговор. Заокружи тачне одговоре!
5. Попуни празна места.
Звучни: ___ Г ___ ___ ___ З ___
Безвучни: ___ К ___ ___ ___ С ___ ___ ___ Ц
6. У реченици подвучи речи у којима запажаш непостојано а.
Између сѣабала која је оборила олуја на брежуљак искочи њас, њун чичака.
7. Које су гласовне промене извршене у следећим речима:
РАДОСНА _____ МАШЋУ _____
8. Заокружи гласове који не припадају наведеном низу: Ј Ч Б Ж Ћ Њ К Љ Ћ Ц Ш
9. Подвучи речи у којима је наглашен унутрашњи слог:
провести, посматрати, учити, завоleti, оборити, желети
10. Акцентуј речи: МОЈ, НАШ, РОД, МРАЗ
11. Заокружи проклитике у реченици:
Дошао је за мноm и мој њријатељ, а ја сам наставио да сликам њу белину.
12. Напиши којој врсти речи припада различито акцентована реч **лепо** у примеру:
ПОЉЕ ЈЕ ЛЕПО ЈЕР ЈЕ ЛЕПО ОБРАЂЕНО.
ЛЕПО _____
ЛЕПО _____
13. У реченици: КАДА БИ СВАКО УВАЖАВАО ТУЂЕ МИШЉЕЊЕ, ЉУДИ БИ БОЉЕ РАЗУМЕЛИ ЈЕДНИ ДРУГЕ - подвучи непроменљиве речи.
14. Препиши из следеће реченице глаголске облике и поред сваког наведи њихов назив:
То велико ѡреимљство над осталима био је сѣкао за оних четрнаест ѡгодина које је ѡровео у ѡприроди, где деца ѡсматрајући без ѡпора уче.

15. Заокружи слово испред низа речи у којем се налазе показне речце:
а) овако, тако, онако б) ево, ето, ено в) овуда, туда, онуда; г) тај, такав, толики
16. Подвучи именичке заменице у следећој реченици: *Човек може сваштѡ учинити да би задовољно своје чежње, а мој случај само ѡтврђује овај закључак, јер сам одлучила да идем и седим са Пеѡром чеѡће но досад, и да ѡа на било који начин наведем на разговор.*
17. Напиши компаративе следећих придева: а) горак _____ б) зао _____
в) висок _____ г) тром _____
18. Подвучи две речи које не припадају датом скупу: *увек мноѡ не овде међуѡим сада овуда*
19. Одреди падеж подвучених речи у реченици. *Девојчица је са свима живела у ѡријатељству, а како је имала необичну сѡсобност ѡ учење сѡраних језика, научила је мноѡа наречја од мешѡана.*
(у) пријатељству _____ (за) учење _____ наречја _____
20. Следеће глаголе разврстај према глаголском роду и глаголском виду:

	глаголски вид	глаголски род
чешљати се	_____	_____
седети	_____	_____
загрести	_____	_____
сањати	_____	_____

21. Издвој речи које илуструју синонимију и антонимију из датог низа речи:
спор јава вран присуство бој сан одсуство битка брз тајац радан типина
АНТОНИМИ _____
СИНОНИМИ _____
22. Подвучи главне речи у синтаagmaма:
главна одлика младог истраживача, моћ зајачања, један важан дејшаљ.
23. Одреди падеж и службу (функцију) подвучених именица: *Очи одлучују о лејоши човека.*
ПАДЕЖ _____ СЛУЖБА (функција) _____
очи _____
о лепоти _____
човека _____
24. Испред сваке од следећих реченица стави слово оне врсте којој реченица припада.
____ *Ко сје?* ____ *Бишка се бије.* ____ *Мируј!* ____ *Живели!*
а) заповедна, б) узвична, в) жељна, г) изјавна, д) упитна
25. Из реченице: *Испод мокре кошуље испицале су се његове снажне мишице* - издвој:
а) предикат _____
б) субјекат _____
26. Подели сложену реченицу усправним цртама на просте реченице:
*Приповједа се како је некакав цар, дошавши с војском на крај свијета, пошао у тамни вилајет,
где се никад ништа не види.*
27. Подвучи намерне реченице у следећем примеру: *Да би се Стеван одморио, саућиник је сам,
без видне пошребе, застјајао да се издува.*
28. Напиши правилно писаним словима реченицу:
**СРЕДИНОМ ДЕВЕТНОСТОГ ВЕКА ТАЧНИЈЕ 1850 ГОДИНЕ ЈЕ ЂУРА ДАНИЧИЋ
НАПИСАО "МАЛУ СРПСКУ ГРАМАТИКУ"**
-
29. Елегија је: а) епска песма са тужним завршетком, б) лирска песма у којој се жали за нечим што
је неповратно прошло, в) врста легенде, г) дужа песма у којој се опевају порази у бојевима
(Заокружи слово испред тачног одговора.)
30. Одреди којем књижевном роду припадају наведена дела:
а) *Почетак буне против хаџија* _____
б) *Девојка и сунце* _____
в) Јован Стерија Поповић: *Покондирена љиква* _____
г) Милош Црњански: *Сеобе* _____
31. Међу наведеним цитатима препознај и одреди загонетку, поређење, питалицу, пословицу:
а) *Пишао приморац Црногорца:*
- *Знаш ли њалијански?* Ово је _____
- *Ја за њуђијем никад не чезнем.* Ово је _____
б) *Насред куће змајево гнездо.* Ово је _____
в) *Човек све даје за образ, а образ низашићо.* Ово је _____
г) *Добар као добар дан у години.* Ово је _____
32. Подвучи оне књижевне врсте које се јављају и у народној и у уметничкој књижевности:
поема балада комедија бајка приповејка роман
33. Израз ЧУВАТИ ОБРАЗ значи: а) бити поштен, б) бити стидљив, в) бити храбар, г) бити
пажљив према другима (Заокружи слово испред тачног одговора.)
34. *Сиушљавах се ја на ваше ујсе* значи: а) изједначавати се са лошијим од себе, б) бавити се
послом високог ризика, в) чинити добро злим људима, г) лакомислено веровати некоме
(Заокружи слово испред тачног одговора.)
35. У нашој књижевности јављају се многи турцизми. Повежи их са њиховим значењима.
1. ЗУЛУМ а) МУНИЦИЈА
2. СИНЦИР б) БЕЛЕЖНИЦА
3. ЦЕБАНА в) НАСИЉЕ (БЕЗАКОЊЕ)
4. ТЕФТЕР г) ОКОВ, ЛАНЦИ
36. Израз ПРЕМА СВЕЦУ И ТРОПАР значи: а) у славу Бога и светитеља, б) платити за нешто
високу цену, в) свакоме онако како је заслужио (Заокружи слово испред тачног одговора)

37. Пажљиво прочитај одломак: „Он гржаше само комад цривезе у руци. Кају му сипрзли вјетрови и однијели, а оџаници му неждје љали и осџали у снјежју. Био је бос и скоро до.“

а) Из ког књижевног дела је овај одломак? _____

б) Писац дела се зове: _____

в) Књижевна врста којој припада ово дело је _____

38. Пажљиво прочитај стихове:

Он болује од љутијех рана.

Облази за маји и сестрица.

А љубовца од сџица не можда.

Ово су стихови из _____. Књижевна врста је _____.

(наслов песме)

39. На основу понуђених мотива одреди наслов песме, аутора и књижевну врсту којој свака песма припада:

а) камен-бусија-бедем _____

(наслов и аутор)

(врста)

б) гробље-колевка-светлост _____

(наслов и аутор)

(врста)

в) небо-славуј-сунце _____

(наслов и аутор)

(врста)

40. Три писца из табеле су остала без својих дела:

ПИСЦИ

ДЕЛА

Милош Црњански _____ *Покондирена тиква*

Иво Андрић _____ *На Газиместану*

Лаза Лазаревић _____ *Сеобе*

Стеван Сремац _____ *Сумњиво лице*

Бранислав Нушић _____ *Деца*

Доситеј Обрадовић _____

Милан Ракић _____

Јован Стерија Поповић _____

Препиши имена писаца чија се дела НЕ налазе на горњој листи! Упиши и наслове њихових дела.

ПИСЦИ

ДЕЛА

1. _____

2. _____

3. _____

41. Пажљиво прочитај одломак: „Ти мислиш да они злеге у шебе, а они злеге у ше хаљине.“ „А божа ми, зосјодаре“, прихвати срдар, „ја мним да у мене зледају. Ево, објеси ове хаљине на балкуну, ља ако ико у њих поздега, онда реци шџа хоћеш.“

I Наведи имена ликова између којих се води дијалог у овом одломку:

1) _____ 2) _____

II Срдар одговара свом саговорнику:

а) осорно б) понизно в) духовито г) љутито (Заокружи слово испред тачног одговора.)

42. На основу следећих стихова:

Срце моје самохрано,

ко ше дозва у мој дом?

Неуморна љлейшанко.

шџо љлейиво љлейеш џанко

међу јавом и мед сном.

Одреди:

а) аутора песме _____

б) наслов песме _____

в) књижевни род _____

г) сложеннице _____

43. Наведи ауторе и наслове следећих песама:

а) _____ *У мом срцу џоноћ. У њој кайкад џишња*

Мисо да још живиш, мој џределе млади.

